

2028–2034 m. DFP bendra žemės ūkio politika

*2025 m. liepos 16 d. Komisijos
pasiūlymas*

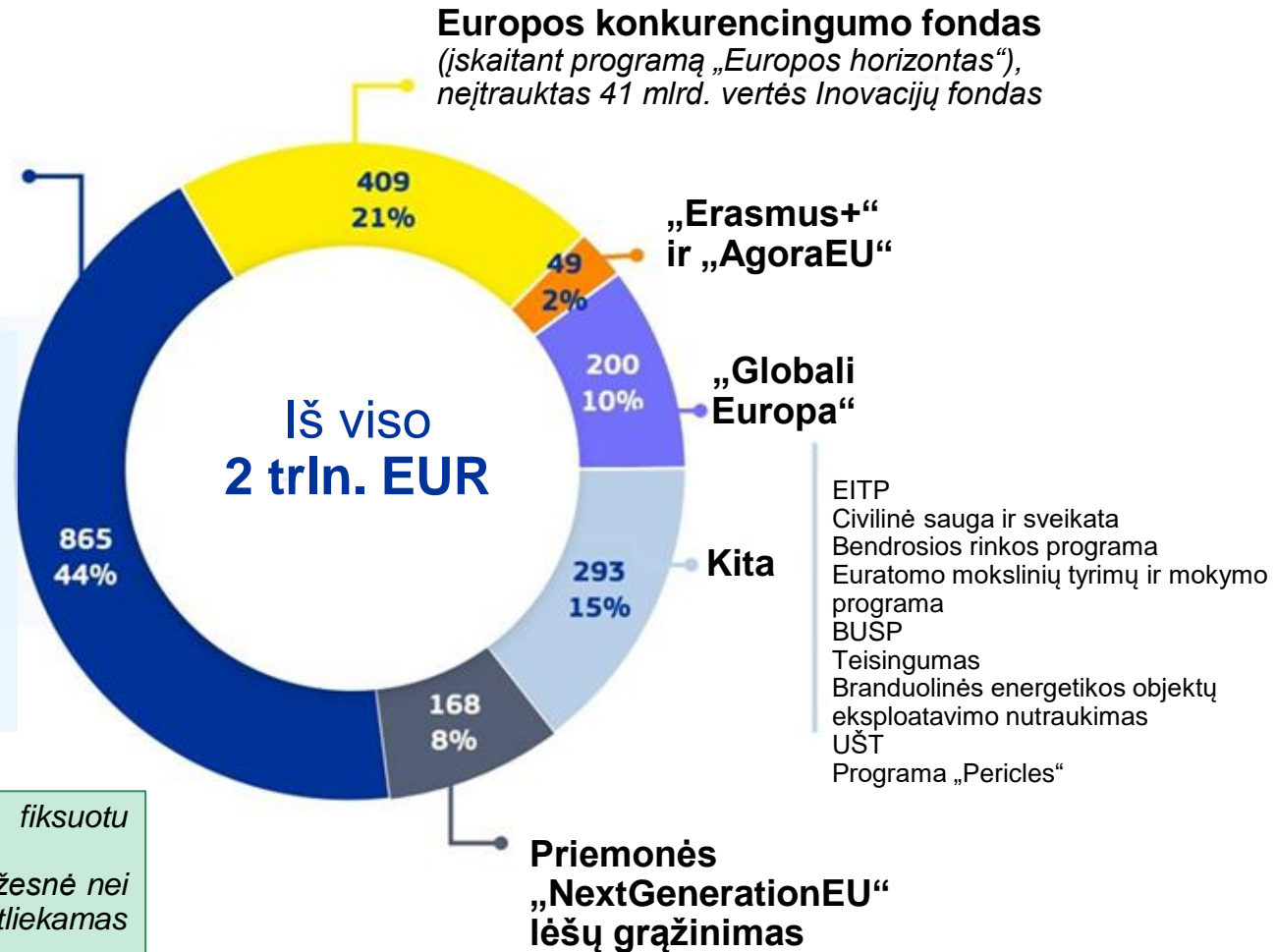
Plataus užmojo biudžetas

- Nuo 52 iki 16 programų
- **Suprantamesnės** paramos gavėjams
- Orientuotos į **rezultatus**
- **Lankstesnės**

Viršutinė riba ir toliau grindžiama 2 % fiksuotu defliatoriumi, kai ES infliacija yra 1–3 %. Kai infliacija yra mažesnė nei 1 % arba didesnė nei 3 %, koregavimas atliekamas remiantis faktine infliacija.

Visos sumos eurais, **einamosios kainos** pakoreguotos taikant 2 % defliatorių

Nacionalinės ir regioninės partnerystės planai

NRP* fondas – 865 mlrd. EUR dotacijų

Einamosiomis kainomis

ES priemonė – 71,9 mlrd. EUR

INTERREG – 10,2 mlrd. EUR

BŽŪP parama pajamoms
293,7 mlrd. EUR

Žuvininkystė
2 mlrd. EUR

Nerezervuota
NRP* planuose
453 mlrd. EUR

Vidaus reikalų fondai
34,2 mlrd. EUR

Iš kurios 218 mlrd. EUR
mažiau išsivysčiusiems regionams**

NRP* planai – 783 mlrd. EUR

Vienybės saugos tinklas – 6,3 mlrd. EUR

ES solidarumas (pvz., gaivalinės nelaimės) – 20,1 mlrd. EUR, HOME veiksmai – 25,2 mlrd. EUR,
Kiti Sąjungos veiksmai – 11,5 mlrd. EUR, biudžeto rezervas – 8,7 mlrd. EUR

BŽŪP minimali pajamų rėmimo intervencinėms priemonėms skirta suma

- Proporcingai mažinama su plotu susijusi pajamų parama
- Susietoji pajamų parama
- Specialioji išmoka už medvilnę
- Išmoka už gamtines ar kitokias specifines su vietoje susijusias kliūtis
- Nepalankioms sąlygoms, susidariusioms dėl tam tikrų privalomų reikalavimų laikymosi, kompensuoti skirta parama
- Agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities veiksmai
- Išmoka smulkiesiems ūkininkams
- Parama rizikos valdymo priemonėms
- Ūkininkams ir miškų savininkams skiriama parama investicijoms
- Parama jaunųjų ūkininkų, naujų ūkininkų, kaimo įmonių ir startuolių įsikūrimui ir mažų ūkių plėtrai
- Parama ūkininkų pavadavimo paslaugoms
- Intervencinės priemonės tam tikruose sektoriuose

Papildoma suma:

Pajamų rėmimo intervencinės priemonės

- LEADER
- Parama dalijimuisi žiniomis ir inovacijoms žemės bei miškų ūkyje ir kaimo vietovėse
- Teritorinio ir vietos bendradarbiavimo iniciatyvos
- Intervencinės priemonės atokiausiuose regionuose
- Intervencinės priemonės mažosiose Egėjo jūros salose
- Mokykloms skirta ES programa
- Krizinių situacijų išmokos

„Europos katalizatoriaus“ paskolos
150 mlrd. EUR (nerezervuota)

* Nacionalinė ir regioninė partnerystė

** BŽŪP ir BŽP intervencinės priemonės, viršijančios rezervuotas sumas, gali būti įskaičiuojamos į asignavimus mažiau išsivysčiusiems regionams, jei jos jiems yra naudingos.

Nacionalinės ir regioninės partnerystės planai

Vienas NRP planas

- Supaprastinti dabartinę sistemą: **supaprastintas įgyvendinimas, vienas taisyklių rinkinys, vienas programavimas**
- Holistinė, nuosekli ir koordinuota sistema
- Reformos, investicijos ir kitos intervencinės priemonės
- Sudarytos sąlygos sinergijai
- Didesnis lankstumas ir gebėjimas prisitaikyti

Visapusiška partnerystė su visais atitinkamais partneriais

- **Regionų, vietos, miesto, kaimo valdžios institucijos** (ir kitos valdžios institucijos / asociacijos, atstovaujančios tokioms institucijoms)
- **Ekonominiai ir socialiniai partneriai**, įskaitant ūkininkus, žvejus ir jų organizacijas
- **Pilietinė visuomenė**, pavyzdžiui, aplinkosaugos srities partneriai, nevyriausybinės organizacijos, jaunimo organizacijos, už socialinės įtraukties skatinimą atsakingos įstaigos ir kt.
- Kai tinkama, **mokslinių tyrimų organizacijos ir universitetai**
- Atsakomybė visais lygmenimis
- Pritaikyti prie kiekvienos valstybės narės nacionalinių ir regioninių poreikių

Pritaikyti prie valstybių narių ir regionų poreikių

- Nacionaliniai, sektorių, regioniniai ir teritoriniai skyriai (priklausomai nuo kiekvienos valstybės narės administracinės struktūros, kaip šiuo metu yra sanglaudos politikos / BŽŪP atveju)
- Pritaikyti prie kiekvienos valstybės narės nacionalinių ir regioninių poreikių
- Komisija priima **BŽŪP nacionalines rekomendacijas**, kuriose kiekvienai valstybei narei pateikiamos su BŽŪP susijusių konkrečių tikslų įgyvendinimo gairės

Bendra politika bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis

ES	Konkretūs ES tikslai
	Rodikliai
	BŽŪP priemonių rinkinys
	Nacionalinės rekomendacijos
Valstybės narės Regionai	Plano rengimas
	BŽŪP intervencinės priemonės, derančios su jų poreikiais
	Įgyvendinimas, pažanga siekiant tikslų

BŽŪP priemonių rinkinio išsaugojimas ir išplėtimas

BŽŪP REZERVUOTOS SUMOS

Pajamų rėmimo intervencinės priemonės		
Proporcingai mažinama su plotu susijusi pajamų parama*	100 % ES finansavimas	
Susietoji pajamų parama*		
Specialioji išmoka už medvilnę*		
Išmoka smulkiesiems ūkininkams*		
Išmoka už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių*		
Nepalankioms sąlygoms, susidariusioms dėl tam tikrų privalomų reikalavimų laikymosi, kompensuoti skirta parama		Nacionalinis įnašas ne mažiau kaip 30 % reikalavimus atitinkančių viešųjų išlaidų
Agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities veiksmai*		
Rizikos valdymo priemonėms skirta parama*		
Ūkininkams ir miškų savininkams skiriama parama investicijoms*		
Parama jaunųjų ūkininkų, naujų ūkininkų, kaimo įmonių ir startuolių įsikūrimui ir mažų ūkių plėtrai*		
Parama ūkininkų pavadavimo paslaugoms		
Intervencinės priemonės tam tikruose sektoriuose*		

Netaikomos reformos ir biudžeto lankstumas (išskyrus investicijas)

Kitos BŽŪP intervencinės priemonės	
Mokykloms skirta programa*	Nacionalinis įnašas ne mažiau kaip 30 % reikalavimus atitinkančių viešųjų išlaidų
LEADER*	
Dalijimasis žiniomis ir inovacijos*	
Teritorinis ir vietos bendradarbiavimas	
POSEI-SAI*	
Krizinių situacijų išmokos ūkininkams (nacionalinių asignavimų mobilizavimas)	Nacionaliniai įnašai sudaro ne mažiau kaip 15 %, 40 %, 60 %

Pajamų rėmimo, viršijančio rezervuotas sumas, atveju:
Taikomi 15 %, 40 %, 60 % nacionalinio įnašo dydžiai

(*) = **privaloma** visoms valstybėms narėms (arba susijusioms valstybėms narėms) šias intervencines priemones siūlyti savo planuose.

Sinergijos stiprinimas: ūkininkų varomoji jėga

Investicijos į vandens sistemas

Šiandien: pagal įvairias ES finansavimo kryptis remiamos investicijos į vandens infrastruktūrą žemės ūkyje: į antrinę infrastruktūrą, į mišrios paskirties pirminius tinklus ir t. t.

Rytoj: geriau integruotas ES paramos planavimas siekiant didinti veiksmingumą, optimizuoti ES finansavimo naudojimą ir didinti ES ir nacionalinio finansavimo sinergiją.

Atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamyba

Šiandien: nacionaliniu lygmeniu, pvz., pagal **EGADP** investuojama į saulės energijos gamybą ūkiuose; **Inovacijų fondo** projektai, skirti novatoriškoms biometano gamykloms, kuriose naudojamos vietos žemės ūkio maisto atliekos.

Rytoj: optimizuotas fondų programavimas ir reformos, kuriomis siekiama gerinti jungtis prie energijos tinklų, suteikti ūkininkams papildomų pajamų, remti vietos atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir siekti ES atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslų.

Švietimas ir įgūdžiai kaimo vietovėse

Šiandien: šiuo metu kelių ES fondų ir programų lėšomis remiamas švietimas ir mokymas kaimo ir atokiose vietovėse.

Rytoj: supaprastinus fondus ir programavimą bus galima lengviau plėtoti įgūdžius ir socialinę infrastruktūrą kaimo vietovėse, o tai sudarys sąlygas ES ir nacionalinio finansavimo sinergijai.

Didesnis dėmesys veiklos rezultatams

1. **Bendra veiklos rezultatų, stebėsenos ir ataskaitų teikimo sistema**, skirta vykdymo ir įgyvendinimo pažangai stebėti siekiant politikos tikslų – tai 2023 m. BŽŪP reformos rezultatas, daugiau dėmesio skiriant rezultatais grindžiamam planavimui.
2. Reguliarus keitimasis informacija su valstybėmis narėmis siekiant peržiūrėti pasiekimus remiantis **tikslingesniais veiklos rezultatų rodikliais** (produkto ir rezultatų rodikliais).
3. Planų **laikotarpio vidurio peržiūra** ir galimybė Komisijai prašyti pakeitimų.
4. **Palyginti su dabartine BŽŪP, du kartus per metus atliekama veiklos rezultatų peržiūra panaikinama**, tačiau rezultatų rodiklių planavimas ir ataskaitų teikimas išlieka.
5. **Skaidrumas ir ataskaitų teikimas**: visa informacija apie ES finansavimo galimybes, ES lėšų gavėjus ir ES lėšų veiksmingumą, surinkta Sąjungos portale ir bendroje valstybių narių interneto svetainėje.

Horizontaliosios sąlygos. Teisinė valstybė

- Teisinės valstybės principo laikymasis taikomas visoms ES išlaidų programoms.
- Pagal NRP planus valstybės narės visas priemones turės įgyvendinti laikydamosi teisinės valstybės principo ir ES pagrindinių teisių chartijos.
- Sąlygų reglamentu visas ES biudžetas bus toliau saugomas nuo teisinės valstybės principo pažeidimų. Tai taikoma ir BŽŪP išlaidoms.
- Pagal proporcingumo principą, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, trukmę, rimtumą ir mastą, bus galima **sustabdyti** dalį arba visus mokėjimus bet kuriuo įgyvendinimo metu.
- **Ūkininkų pinigų srautui nebus pavojaus.** Savo planuose valstybės narės turės užtikrinti, kad mokėjimai paramos gavėjams būtų tęsiami, net jei ES finansavimas būtų nutrauktas ar sustabdytas arba būtų atlikti finansiniai pataisymai, reikalingi ES finansiniams interesams apsaugoti. *Valstybių narių ir paramos gavėjų prievolė laikytis teisinių įsipareigojimų.*

Tiesioginė pajamų parama:

Tikslingesnė

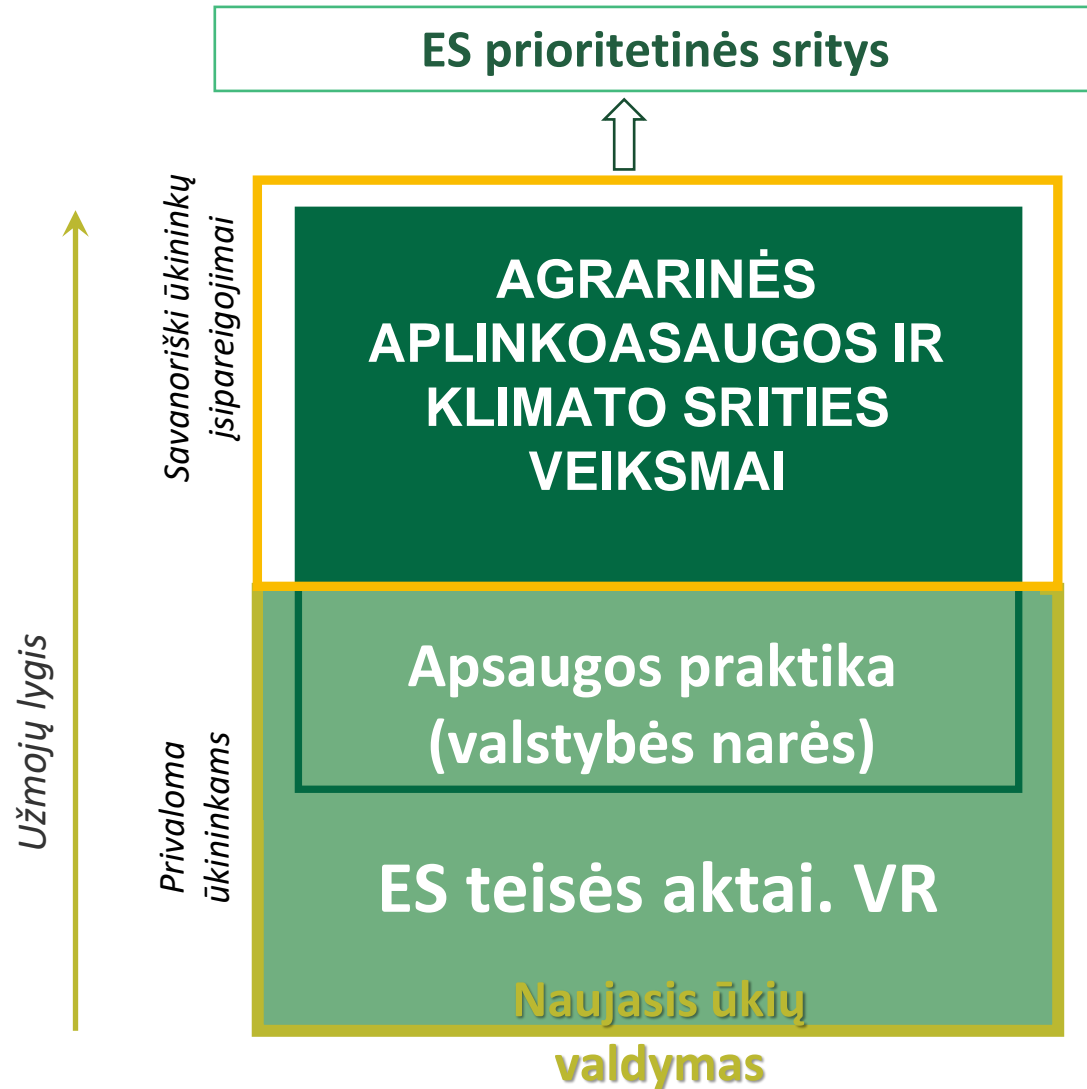
Teisingesnė

Paprastesnė

- ✓ Parama **aktyviems ūkininkams**, prisidedantiems prie apsirūpinimo maistu saugumo.
- ✓ Lanksčiai taikomas **konkrečioms grupėms** (jaunimui, smulkiems ūkininkams, moterims) ar vietovėms.
- ✓ **Privalomas proporcingas mažinimas** (20 tūkst. EUR ir daugiau) ir **viršutinė riba** (100 tūkst. EUR vienam ūkininkui per metus).
- ✓ Pagalba už hektarą: **130–240 EUR** (nacionalinis vidurkis)
- ✓ Didesnė **susietoji parama** + neprivaloma papildoma parama konkrečioms ūkiams (pvz., baltyminių augalų, mišriems ūkiams).
- ✓ **Smulkieji ūkininkai**: vienkartinės išmokos 3000.

Tvarios praktikos paskatos

NAUJA

- ✓ **Bendros prioritetinės sritys.**
- ✓ **Ūkių valdymo sistema:** mažiau ES reikalavimų, labiau pritaikyti prie valstybių narių poreikių.
- ✓ Supaprastinta parama aplinkos apsaugai: **agrarinės aplinkosaugos veiksmai.**
- ✓ **Pereinamojo laikotarpio parama:** vienkartinė suma (ne daugiau kaip 200 000 EUR) tvaraus ūkininkavimo sistemoms, keliančioms mažesnę riziką, diegti.
- ✓ **Daugiau paskatų:** visų agrarinės aplinkosaugos veiksmy, apimančių ne tik ES teisės aktus, bendro finansavimo metodas.

Nauja ūkių valdymo sistema, įskaitant socialines sąlygas

14 teisės aktais nustatytų valdymo reikalavimų

Sritis	VR	Sritis	VR
Klimatas ir aplinka	Vanduo (2) Biologinė įvairovė (2)	Darbuotojų įdarbinimas	Darbo sąlygos (1)
Visuomenės sveikata ir augalų sveikata	Maisto sauga (2) Augalų apsaugos produktai (2)		
Gyvūnų gerovė	Gyvūnų gerovė (3)		Darbuotojų sauga ir sveikata (2)

Apsaugos praktika

Sritis	Veiksmai, kuriais apsaugoma...
Jautrių teritorijų apsauga	Dirvožemiai, kuriuose yra daug anglies, šlapynės, durpynai ir kraštovaizdžio elementai „Natura 2000“ teritorijose esantys aplinkosaugos požiūriu pažeidžiami daugiamečiai žolynai žemės ūkio paskirties žemėje
Dirvožemio būklė	Apsauga nuo erozijos
	Dirvožemio potencialas (dirvožemio danga, sėjomaina arba įvairinimas)
Vanduo	Dirvožemio organinės medžiagos (likučių tvarkymas, draudimas deginti ražienas)
	Vandentakių ir gruntinio vandens apsauga nuo taršos ir nuotėkio (įskaitant apsaugines juostas)

Naujos kartos ūkininkų pritraukimas

1. **Nacionalinės kartų kaitos strategijos**, kuriomis siekiama sutelkti paramą jaunesiems ūkininkams ir nustatyti jos prioritetus pagal planus, užtikrinant sinergiją su nacionalinėmis intervencinėmis priemonėmis.
2. Lankstesnė **jaunojo ūkininko apibrėžtis**.
3. Galimybė valstybėms narėms perorientuoti pajamų paramą jaunųjų ūkininkų poreikiams tenkinti.
4. Naujas „**startinis jaunojo ūkininko paketas**“, leidžiantis **lengviau gauti visapusišką paramą**, kad būtų galima pradėti ir plėsti žemės ūkio įmones, skatinti verslumą ir pasinaudoti naujomis galimybėmis.
5. Parama **ūkininkų pavadavimo paslaugoms**, siekiant pagerinti profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą bei bendrą gerovę ir sukurti erdvę, kurioje daugiausia dėmesio būtų skiriama verslo plėtrai, pavyzdžiui, rengiant mokymus ir keliant kvalifikaciją.
6. Daugiau **integruotų investicijų kaimo vietovėse** galimybių siekiant skatinti ekonomikos įvairinimą, paslaugų plėtrą ir patrauklumą ūkininkams ir jų šeimoms.

Ūkių atsparumo didinimas

1. Išsamios **nacionalinės ūkių atsparumo ir rizikos valdymo strategijos**, kuriomis skatinamas nuoseklesnis BŽŪP ir nacionalinių priemonių naudojimas.
2. **Paskatos ūkininkams** laikytis tvarios ir klimato kaitos poveikiui atsparios praktikos ir skatinti naudoti **rizikos valdymo priemones**, pavyzdžiui, draudimą ir savitarpio pagalbos fondus.
3. **Specialus krizių ir rizikos valdymo metodas**, kuriuo būtų atlyginama tiems ūkininkams, kurie aktyviai siekia stiprinti savo ūkių atsparumą ir rizikos valdymą.

Kaip planai yra geriau pritaikyti prie krizių?

Gaivalinės nelaimės atveju

Teikti, be kita ko, **krizinių situacijų išmokas ūkininkams** ir remti investicijas ūkiuose, kad būtų atkurtas žemės ūkio potencialas;

Plano dalinis pakeitimas dėl sumos, neviršijančios 1 % jam skirto Sąjungos finansinio asignavimo

Plano dalinis pakeitimas iš savo **neprogramuotos lankstumo sumos (25 %)** iki 2,5 % Sąjungos finansinių asignavimų.

1 etapas

2 etapas

Rinkos sutrikdymo atveju

Vienybės saugos tinklas

skirta žemės ūkiui

(6,3 mlrd. EUR)

Žinios ir inovacijos

1. Valstybės narės raginamos toliau stiprinti savo **strateginį požiūrį į žinias ir inovacijas** ir derinti išteklius su faktiniais poreikiais.
2. Tos pačios sėkmingos BŽŪP priemonės, skirtos dalijimuisi žiniomis, įgūdžių ugdymui ir inovacijoms, **suteikiant daugiau galimybių sinergijai** pagal planus, kad būtų padidintas poveikis ūkių konkurencingumui, tvarumui ir atsparumui.
3. Atnaujintas dėmesys tam, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos naudotis **nešališkais ir kvalifikuotomis konsultavimo paslaugomis**, be kita ko, skirtoms padėti naujiems rinkos dalyviams ir jauniems ūkininkams.
4. Bendradarbiavimas inovacijų srityje (**EIP-AGRI**) išlieka svarbus siekiant paspartinti prieigą prie inovacijų ir jų naudojimą ir panaikinti atotrūkį tarp mokslinių tyrimų ir praktikos užtikrinant **sinergiją su ES mokslinių tyrimų ir inovacijų politika** („Horizontas“).

Dėkojame

